

PROGRAMMA VAN TOETSING & AFSLUITING

HAVO 2024-2026

September, 2024

Beste examenkandidaat,

In de bovenbouw werk je naar het eindexamen toe. Dit examen bestaat uit twee onderdelen: het schoolexamen (SE) waaraan je in de bovenbouw op school werkt en het Centraal Schriftelijk Eindexamen (CSE) dat wordt afgenomen aan het einde van je eindexamenjaar.

Wat je voor je schoolexamen precies moet doen staat per leerjaar en per vak in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) beschreven. In het PTA staat voor elk vak beschreven welke leerstof op welke manier wordt beoordeeld en hoe zwaar ieder onderdeel meetelt voor je eindcijfer. Tevens wordt aangegeven welke onderdelen herkanst mogen worden.

Bij het PTA hoort het examenreglement. In dit document staat beschreven welke rechten en plichten jij tijdens het schoolexamen als eindexamenkandidaat hebt.

Je coach zal het PTA en het examenreglement in de kring met je doornemen. Het is belangrijk om je PTA regelmatig door te nemen, want alleen op die manier kun je de werkzaamheden van dit schooljaar goed plannen en organiseren.

Bij vragen over het PTA of het examenreglement kun je altijd terecht bij je coach of je docent. Ook voor je ouder(s)/verzorger(s) is het van groot belang om kennis te nemen van het PTA en het examenreglement, dan weten zij waar je mee bezig bent en wat jouw rechten en plichten zijn.

Namens het team van !mpulse Kollum: heel veel succes in de bovenbouw.

Femke de Boer
Examensecretaris

Inhoud

1. Toetsprotocol
2. Rekentoets
3. Programma van Toetsing en Afsluiting
  - PTA Aardrijkskunde
  - PTA Bedrijfseconomie
  - PTA Biologie
  - PTA Bewegen Sport Management (BSM)
  - PTA CKV
  - PTA Duits
  - PTA Economie
  - PTA Engels
  - PTA Geschiedenis
  - PTA Kunst Algemeen & Beeldend
  - PTA Lichamelijke opvoeding
  - PTA LOB
  - PTA Maatschappijleer
  - PTA Natuurkunde
  - PTA Nederlands
  - PTA Scheikunde
  - PTA Wiskunde A
  - PTA Wiskunde B

1. Toetsprotocol

Inleiding

In dit toetsprotocol zijn de rechten en plichten van zowel leerling als docent vastgelegd met betrekking tot voorbereiding, afname en beoordeling van toetsen in leerjaar 3T, 4HV, 5HV en 6V. Afspraken over toetsen die in leerjaar 3T, 4T, 4HV, 5HV en 6V meetellen voor het examendossier zijn vastgelegd in het PTA.

Geldigheid

Dit toetsprotocol blijft geldig tot de volgende versie wordt vastgesteld. Eventuele voorgaande versies komen hierbij te vervallen.

Begrippenlijst

Toets	Een controlemoment tijdens het leerproces
Schoolexamen	Een toets welke meetelt voor het schoolexamen
Toetsvorm	Een controlemanier van het leerproces
Fraude	Het op ongeoorloofde wijze trachten het toetsresultaat te beïnvloeden
Geoorloofd verzuim	Verzuim met een geldige reden, die gecommuniceerd is met school
Ongeoorloofd verzuim	Verzuim zonder een geldige reden, of een reden die niet gecommuniceerd is met school
Wegingsfactor	De mate waarin een toetsresultaat meeweegt in het gemiddelde cijfer voor een vak of leergebied
Leerlijn (curriculum)	Het geheel van leerstof en vaardigheden voor een vak/ leergebied
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting; een overzicht van toetsen die horen bij het Schoolexamen (SE)
Periode	Het schooljaar is verdeeld in 4 periodes. Iedere periode kent een evenredig aantal lesweken.
Beoordeling	Toetsen worden beoordeeld met een cijfer afgerond op één decimaal achter de komma.

Functie van een toets

Een toets is een controlemoment tijdens het leerproces waarin wordt vastgesteld:

- de mate waarin de leerling een bepaalde vaardigheid bezit.
- of de leerling zich in een bepaalde vaardigheid heeft ontwikkeld.
- de mate waarin de leerling bepaalde kennis bezit.
- of mate waarin de leerling zijn/haar kennis heeft vergroot.
- of er sprake is van risico op achterstanden.

Bovendien is een toets een middel voor de docent de eigen manier van lesgeven te evalueren of een instrument om feedback te geven aan leerlingen, zodat ze kunnen leren van hun fouten.

PTA

Alle toetsen (schoolexamens) die deel uitmaken van het schoolexamen worden opgenomen in het PTA.

Toetsweken

Gedurende het schooljaar zijn er 4 (voor examenklassen geldt dat er in het examenjaar 3 toetsweken zijn) toetsweken opgenomen in het jaarrooster. In deze toetsweken worden schoolexamens afgenomen zoals vermeld in het PTA. Toetsweken kunnen korter of langer dan 5 schooldagen tellen.

Toetsduur

De duur van de toetsen is minimaal 1 en maximaal 2 klokuren.

Toetsvormen

De kennis en vaardigheden van een leerling kunnen o.a. op de volgende wijze worden getoetst:

Mondeling

- Leesbeurt/spreekbeurt
- Individuele overhoring
- Presentatie
- Actualiteitenkring
- Discussie

Schriftelijk

- (Deel)toets
- Verslag/Portfolio
- Werkstuk
- Leesdossier
- Opdracht
- Luistertoets

Praktijk

- Praktische opdracht
- Practicum
- Veldwerk

Wegingsfactoren

Aan elk schoolexamen wordt door de docent een wegingsfactor 0, 1, 2, 3, 4 of 5 meegegeven. De wegingsfactoren worden opgenomen in het PTA.

Afname van toetsen

Per periode wordt via het PTA duidelijk welke schoolexamens worden afgenomen. Wanneer een docent ziek is tijdens een toetsmoment, wordt er met de betrokkenen een andere afspraak gemaakt. Het initiatief hiervoor ligt bij de docent.

Aantal toetsen

Om een duidelijk beeld van de vorderingen van een leerling te kunnen geven, baseert de docent zich op voldoende cijfers. Hierbij wordt een balans gevonden tussen het bieden van voldoende kansen enerzijds en het waken voor overbelasting anderzijds.

Daarnaast wordt de volgende afspraak*/** gehanteerd over het aantal toetsen per week:

Leerjaar	Max. per dag	Max. per week
3T, 4T, 4HV, 5HV, 6V	- 2 toetsen	- 5 toetsen

* Inhaaltoetsen worden hierin niet meegerekend.

** Deze afspraak geldt niet voor toetsen die in een toetsweek worden afgenomen.

Correctie en registratie

Toetsen

Binnen 10 schooldagen na de toets ontvangt de leerling het behaalde cijfer en is het cijfer in het cijferprogramma (SOMToday) opgeslagen. Cijfers en beoordelingen zijn voor leerlingen en ouders/verzorgers te allen tijde te raadplegen via SOMToday.

Praktische opdrachten

Voor een in te leveren praktische opdracht wordt door de docent een datum naar de leerling gecommuniceerd. Eerder inleveren mag altijd. Bij geoorloofde afwezigheid van een leerling op de inlever dag, levert de leerling op de eerstvolgende dag van aanwezigheid het werk alsnog in. Bij te laat inleveren wordt gehandeld volgens het examenreglement, artikel 2.

Herkansingen

Leerlingen hebben per schooljaar recht op twee herkansingen.

Leerjaar	Wanneer	Periode(s)
4 (havo)	Na periode 4	1 + 2 +3 + 4
5 (havo)	Na periode 3	1 + 2 +3

Alle schriftelijke toetsen die tijdens de toetsweken worden afgenomen en volgens het PTA in aanmerking komen voor een herkansing, zijn herkansbaar.

Inhalen

Als een leerling een toets mist dan moet hij/zij deze toets op een daarvoor aangewezen moment inhalen. De leerling verspeelt hierdoor niet zijn recht op herkansing. De gemiste toets kan echter niet worden herkanst. Dus als toetsen worden gemist dan wordt de keuze voor herkansingen beperkter.

Voor zowel herkansen als inhalen van toetsweektoetsen geldt dat de leerling zich volgens de door de administratie verstrekte inschrijvingsprocedure opgeeft.

Gaat het om een toets die buiten de toetsweek om is afgenomen, dan wordt de toets, in overleg met de vakdocent, ingehaald op de ingeroosterde inhaalmomenten volgens de geldende procedure.

Examenreglement

In het examenreglement wordt de gang van zaken rond het (school)examen geregeld. Het examenreglement wordt jaarlijks vastgesteld door de schoolleiding , hiertoe gemachtigd door het bevoegd gezag met instemming van de MR.

Fraude

In geval van fraude bij een schoolexamen wordt gehandeld naar het examenreglement.

Profielwerkstuk

In het examenjaar maken leerlingen een profielwerkstuk (PWS). Het profielwerkstuk toetst kennis, inzicht en vaardigheden. Leerlingen besteden minimaal 80 klokuren aan het profielwerkstuk. De resultaten van het profielwerkstuk worden gepresenteerd, de presentatie is onderdeel van de beoordeling.

!mpulse Kollum®

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een rubric waaruit een cijfer volgt. Het cijfer van het profielwerkstuk vormt samen met maatschappijleer en CKV het combinatiecijfer. Het combinatiecijfer weegt mee in de zak/slaagregeling.

Het profielwerkstuk heeft betrekking op een groot vak dat de leerling volgt (minimaal 320 uur voor havo en minimaal 400 uur voor vwo). Het kan gaan om een vakoverstijgend onderwerp, een maatschappelijk relevant thema of de beroepswereld die bij het profiel past. Informatie over de eisen waaraan het PWS moet voldoen staan in de elo, net als een planning om leerlingen overzicht te geven. In de elo staat ook de rubric die wordt gebruikt om het werkstuk te beoordelen. De rubric is [hier](#) te vinden.

Afstroom en PTA

Voor “overstappers” wordt een apart PTA opgesteld, zodat zij alsnog kunnen voldoen aan de exameneisen die de school heeft gesteld in het PTA dat behoort bij de schoolsoort waarnaar de leerling “overstapt”.

2. Rekentoets

Voor leerlingen die geen eindexamen doen in het vak wiskunde is het van belang dat het vervolgonderwijs kan zien wat het rekenniveau van een leerling is. Daarom komt er voor deze groep leerlingen in vmbo en havo (2F voor vmbo, 3F voor havo) een schoolexamen rekenen. Dit examen moet gebaseerd zijn op de referentieniveaus. De afnamevorm en het aantal examens bepaalt de school zelf. Het resultaat voor het schoolexamen rekenen telt niet mee in de uitslag, maar wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

1. Programma van Toetsing en afsluiting

Havo 4

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1							
Periode 2							
Periode 3							
Periode 4							

Toelichting:	
Inhoud	Omschrijving toetsinhoud
CSE/SE	Benoem of het onderdeel alleen SE, alleen CSE, of SE en CSE-onderwerp is
Exameneenheid	Benoem de eindterm
Verwerkingsvorm	PO = Praktische Opdracht ST=Schriftelijke Toets, MO=Mondeling
Herkansing	Ja of Nee
Weging	Weergeven in hele getallen 0,1, 2,3 ,4, 5
Beoordeling	Door middel van een cijfer (C) of O/V/G

Havo 4 Aardrijkskunde 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing*	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Vaardigheden	CSE	A1	ST	J	1	C
	Arm en rijk: Mexico en VS	SE	B1	ST	J	2	C
Periode 2	Arm en rijk: Groot-Brittannië en India	CSE	B3	ST	J	2	C
Periode 3	Arm en rijk: Een veranderende wereld	CSE	B2	ST	J	2	C
Periode 4	Systeem aarde: Endogene en exogene processen	CSE	C1,C2,C3	ST	J	2	C
	Praktische opdracht	SE/CSE	A1,A2	PO	N	1	C

Havo 5 Aardrijkskunde 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Systeem aarde: Klimaat en landschap	SE+CSE	C1,C2, C3	ST	J	2	C
Periode 2	Wonen in Nederland Geografisch onderzoek	CSE	E1,E2	ST	J	2	C
		SE	A2	PO	N	1	C
Periode 3	Brazilië	CSE	D1,D2	ST	J	2	C

Havo 4   **Bedrijfseconomie 2024–2025**

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Inleiding Bedrijfseconomie Organisaties en Leiderschap	CSE/SE	A + C	ST	J	1	C
	Verzekeren, sparen & lenen, beleggen	CSE/SE	B	ST	J	1	C
Periode 2	Woning, Familie, Schenken & erven	CSE/SE	B	ST	J	1	C
Periode 3	Eigen onderneming, rechtsvorm, organisatie & maatschappij	CSE/SE	B	ST	J	1	C
Periode 4	Balans, winst- en verliesrekening en liquiditeit	CSE/SE	A	ST	J	1	C

HAVO 5   **Bedrijfseconomie 2025–2026**

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Investeren & financiering Marketing	CSE/SE	A, D, E	ST	J	3	C
Periode 2	Financieel Beleid	CSE/SE	F	ST	J	3	C
Periode 3	Verslaggeving	CSE/SE	G	ST	J	3	C

- De stof voor het Centraal Examen bestaat uit de domeinen: B, C2,D2, E2, F en G in combinatie met A (vaardigheden).

HAVO 4   Biologie 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Inleiding Biologie Voortplanting	CSE/SE	B2.1, B2.2, B3.1, C1, C2, C2.1, C2.2, C2.3, D3.1, D3.2, D3.3, D3.4, D3.5, D3.6, D3.7, D3.8, D3.9, E1.2, E2.1, E2.2, E2.3, E2.4, E2.7, E2.8, E3.1, E3.2, E3.3, E3.4, E3.5, E3.6	ST	J	3	C
Periode 2	Genetica Evolutie	CSE/SE	B1.1, B2.1, B3.1, B3.2, C1.1, C2.1, C2.4, D1.1, E4.1, F1.1, F1.2, F1.3, F1.4, F2.1, F2.2, F2.3, F2.4, F3.2	ST	J	3	C
Periode 3	Regeling Waarneming en gedrag	CSE/SE	B2.1, B4.1, B4.2, B4.3, B6.1, B6.2, B7.3, D2.1, D2.2, D2.3, D2.4, D2.5, D2.6, D2.7, D2.8	ST	J	3	C
Periode 4	Ecologie en Milieu	CSE /SE	B3.2, B8.1, B8.2, B8.3, C3.1, C3.2, C3.3, C3.4, C3.5, D4.1, D4.2, F3.1, F3.3, F3.4	ST	J	3	C
Periode 1 t/m 4	Practica P1 t/m P4 (combi-cijfer)	SE	A	PO	N	2	C

HAVO 5 Biologie 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Stofwisseling in de cel DNA	CSE/SE	B1.1, B1.2, B1.3, B2.3, C1.1, C1.2, D1.1, D1.2, D1.3, D1.4, D1.5, E1.1, E1.2, E1.3, E2.4, E2.5, E2.6, E2.7, E2.8, E3.6, E4.1, F1.1, F1.2, F1.3, F1.4, F2.3	ST	J	5	C
Periode 2	Vertering Transport	CSE	B3.1, B3.4, B3.6	ST	J	5	C
	Practica P1 +P2 (combi-cijfer)	SE	A	PO	N	2	C
Periode 3	Gaswisseling en Uitscheiding Afweer	CSE	B3.1, B3.3, B3.5, B4.1, B5.1	ST	J	5	C

HAVO 4

BSM 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Atletiek	SE	C1.8, B4.5	PO	N	1	O/V/G
	Sportdag intern *	SE	A1, C2.9, C2.10	PO	N	3	C
Periode 2	Bewegen op muziek	SE	C1.8, B3.4	PO	N	1	O/V/G
	Spelregels	SE	A1, D1.12	ST	J	2	C
Periode 3	Turnen	SE	C1.8, B2.3	PO	N	1	O/V/G
	Anatomie/Fysiologie	SE	A1, D1.12	ST	J	2	C
Periode 4	Terugslagspel	SE	C1.8, B1.2	PO	N	1	O/V/G
	EHBO + blessurepreventie	SE	D3.14	ST	J	2	C

* Het onderdeel sportdag intern bestaat uit twee praktische opdrachten gedurende het schooljaar. Organiseren en begeleiding. Dit wordt een combinatiecijfer van deze twee opdrachten.

Periode	Inhoud	CSE/S E	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Slag- en loopspel	SE	C1.8, B1.2	PO	N	1	O/V/G
	Doelspel	SE	C1.8, 2	PO	N	1	O/V/G
Periode 2	Fitheidstesten praktijk	SE	D2.13, C1.8	PO	N	1	O/V/G
	Fitheidstesten theorie	SE	D2.13	ST	N	2	C
Periode 3	Zelfverdediging	SE	C1.8, B5.6	PO	N	1	O/V/G
	Lesgeven	SE	C2.9, C4.11, D3.14	PO	N	3	C
	Stage*	SE	E1.15, E2.16, D3.14	PO	N	3	C
	Sportdag extern* **	SE	A1, C2.9, 10,	PO	N	3	C

* Dit betreft een opdracht – met een studielast van 40 uren – die gedurende het gehele schooljaar kan worden uitgevoerd door de leerling, dit is afhankelijk van de stageplek/opdrachtgever. Het onderdeel moet afgerond zijn voor de PTA-sluiting.

** Het onderdeel ‘sportdag extern’ bestaat uit twee praktische opdrachten gedurende het schooljaar. Organiseren en begeleiding. Dit wordt een combinatiecijfer van deze twee opdrachten.

HAVO 4 CKV 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Feit en Fictie (kleine onderzoeksopdracht)	SE	A, B	PO	N	1	C
Periode 2	Digitaal en analoog (kleine onderzoeksopdracht)	SE	A, B	PO	N	1	C
Periode 3	Onderzoeksplan incl. reflectie	SE	A, B, C	PO	N	2	C
Periode 4	Grote onderzoeksopdracht	SE	A, B, C, D	PO	N	2	C

Havo 4 Duits 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Schrijfvaardigheid Volgens ERK: A2	SE	D	ST	J	1	C
Periode 2	Leesvaardigheid Volgens ERK: B1	SE	A	ST	J	1	C
Periode 3	Gespreksvaardigheid Volgens ERK: A2/B1	SE	C	MO	J	1	C
Periode 4	Luistervaardigheid Volgens ERK: A2/B1 Literatuurverwerking	SE	B	ST	N	1	C
		SE	E	PO	N	1	C

Havo 5 Duits 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Schrijfvaardigheid Volgens ERK: A2/B1	SE	D	ST	J	2	C
Periode 2	CITO Kijk- en Luistervaardigheid Volgens ERK: B1	SE	B	ST	J	2	C
Periode 3	Gespreksvaardigheid Volgens ERK: A2/B1	SE	C	MO	N	2	C
	Literatuurverwerking	SE	E	PO	N	2	C

Havo 4 Economie 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Schaarste & welvaart	SE	B + C	ST	N	1	C
	Intertemporele ruil	CSE/SE	F	ST	J	1	C
Periode 2	Risico & informatie	CSE/SE	G	ST	J	1	C
Periode 3	Consumentengedrag	CSE/SE	D	ST	J	1	C
Periode 4	Producentengedrag + Volledige mededinging	CSE/SE	D	ST	J	1	C

Havo 5 Economie 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Welvaart & Groei	CSE/SE	H,F	ST	J	3	C
Periode 2	Goede Tijden, Slechte tijden	CSE/SE	D,G H,B,C,E	ST	J	3	C
Periode 3	Marktwerking + Samenwerken & onderhandelen	CSE/SE	D, E	ST	J	3	C

HAVO 4 Engels 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Writing File 3 schrijfp opdrachten naar keuze	SE	D1, D2	PO	N	0	O/V/G
	Luistervaardigheid (toetsweek 1) Cito kijk- en luistertoets	SE	B	ST	N	1	C
Periode 2	Schrijfvaardigheidstoets (toetsweek 2)	SE	D1, D2/F	ST	J	1	C
Periode 3	Leesvaardigheid (toetsweek 3)	CSE	A	ST	J	1	C
	Mondelinge presentatie	SE	C2/F	MO	N	1	C
Periode 4	Literatuurtoets (toetsweek 4)	SE	E1	ST	N	1	C

HAVO 5 Engels 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Leesvaardigheid Proefexamen (0-meting)	CSE	A	HD	N	0	C
	Schrijfvaardigheid (toetsweek 1)	SE	D1, D2	ST	J	2	C
Periode 2	Luistervaardigheid Cito kijk- en luistertoets	SE	B	ST	N	2	C
	Mondelinge presentatie Presentatie literair werk (óf profielwerkstuk)	SE	C2/F	MO	N	1	C
Periode 3	Gespreksvaardigheid 3 gedichten	SE	C1	MO	N	1	C
	Literatuur toets (toetsweek 3) 1 literair werk	SE	E1	ST	N	2	C

Havo 4   Geschiedenis 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Oudheid en Middeleeuwen	SE	A	ST	J	3	C
Periode 2	Tijdscharnier 1500	CSE/SE	A	ST	J	2	C
	Vroegmoderne tijd	CSE/SE	A	ST	J	3	C
Periode 3	Tijdscharnier 1800	CSE/SE	A en D	ST	J	3	C
	Praktische opdracht 1	SE	C	PO	N	2	C
Periode 4	Moderne tijd	CSE/SE	A en D	ST	J	3	C

Havo 5   Geschiedenis 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	HC: Britse Rijk Praktische opdracht 2	CSE/SE SE	A en B C	ST PO	J N	4 2	C C
Periode 2	HC: Duitsland in Europa	CSE/SE	A en B	ST	J	4	C
Periode 3	HC: Nederland 1948–2008	CSE/SE	A en B	ST	J	4	C

HAVO 4   Kubv: Kunst Algemeen   2024–2025

Kunst Algemeen is het theoretische deel van het kunstvak Kubv

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Cultuur van het Moderne 1	SE	A/B/C	ST	J	1	C
Periode 2	Cultuur van het Moderne 2 + schrijfpdracht	SE	A/B/C	ST	J	1	C
Periode 3	Massacultuur 1	SE	A/B/C	ST	J	1	C
Periode 4	Massacultuur 2	SE	A/B/C	ST	J	1	C

HAVO 4   Kubv: Kunst Beeldend   2024–2025

Kunst Beeldend is het praktische deel van het kunstvak Kubv

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Beeldend Product 1	SE	A/B	PO	N	1	C
Periode 2	Arts eXpression	SE	A/B	PO	N	1	C
Periode 3	Beeldend Product 3	SE	A/B	PO	N	1	C
Periode 4	Beeldend Product 4	SE	A/B	PO	N	1	C

HAVO 5   Kubv: Kunst Algemeen   2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Cultuur van het Moderne herhaling	SE	A/B/C	ST	J	2	C
Periode 2	Examenonderwerp	SE	A/B/C	ST	J	2	C
Periode 3	Examenonderwerp + schrijfofdracht	SE	A/B/C	ST	J	2	C

HAVO 5   Kubv: Kunst Beeldend   2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Beeldend Product 1	SE	A/B	PO	N	2	C
Periode 2	Beeldend Product 2	SE	A/B	PO	N	2	C
Periode 3	Beeldend Product 3	SE	A/B	PO	N	2	C

HAVO 4 Lichamelijke Opvoeding 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Atletiek (werpen of stoten)	SE	K7	PO	N	1	O/V/G
	Trefvlakspel (badminton)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
Periode 2	Doelspel (basketbal)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
	Zelfverdediging (boksen)	SE	K8	PO	N	1	O/V/G
Periode 3	Trefvlakspel (volleybal)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
	Turnen / Bewegen Op Muziek (show)	SE	K5/6	PO	N	1	O/V/G
Periode 4	Doelspel (flagfootball)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
	Slag- en loopspel (softbal)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G

HAVO 5   Lichamelijke Opvoeding 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Slag- en loopspel (honkbal)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
	Trefvlakspel (tennis)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
Periode 2	Trefvlakspel (volleybal)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
	Doelspel (unihockey)	SE	K4	PO	N	1	O/V/G
Periode 3	Bewegen en regelen	SE	K1 / 2 / 3 / 9	PO	N	1	O/V/G

Tijdens de lessen sport & spel werken leerlingen middels praktische opdrachten aan hun vaardigheden. De praktische opdrachten zijn gekoppeld aan een beweegthema en/of sport. Binnen deze praktische opdracht kan de leerling kiezen voor verschillende rollen; beweger, coach, hulpverlener, spelleider en organisator. Ontbreken er onderdelen in het sportfolio dan zal de leerling deze moeten inhalen voor het einde van het schooljaar. De vorderingen van de leerling worden beoordeeld met onvoldoende/voldoende/goed. Aan het einde van het schooljaar moet een leerling gemiddeld minimaal een voldoende staan om door te mogen stromen naar het volgende leerjaar. Ditzelfde geldt voor de leerlingen uit leerjaar 5, zij moeten voor het afsluiten van hun schoolexamen LO gemiddeld minimaal een voldoende staan.

HAVO 4   LOB 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Bewijsvorm	Herkansing
Leerjaar 4					
Periode 1	Proeftuin periode 1	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
Periode 2	Community	SE	C1.2 Kwaliteiten	PO	N
	Proeftuin periode 2	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
Periode 3	Bezoek open dag + verwerkingsopdracht proeftuin	SE	C1.1 Motieven C1.5 Netwerken	PO	N
	Proeftuin periode 3	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
Periode 4	Community (stage)	SE	C1.1 Motieven C1.2 Kwaliteiten C1.3 Werkexploratie C1.5 Netwerken	PO	N
	Proeftuin periode 4	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
	Portfoliopresentatie	SE	C1.1 Motieven C1.2 Kwaliteiten C1.3 Werkexploratie C1.5 Netwerken	PO	N

HAVO 5   LOB 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Bewijsvorm	Herkansing
Leerjaar 5					
Periode 1	Proeftuin periode 1	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
Periode 2	Profielwerkstuk	SE	C1.1 Motieven C1.2 Kwaliteiten C1.3 Werkexploratie C1.5 Netwerken	PO	N
	Bezoek open dag + verwerkingsopdracht proeftuin	SE	C1.1 Motieven C1.5 Netwerken	PO	N
	Proeftuin periode 2	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
	Community	SE	C1.2 Kwaliteiten	PO	N
	Proeftuin periode 3	SE	C2 loopbaanontwikkeling	PO	N
	Portfoliopresentatie	SE	C1.1 Motieven C1.2 Kwaliteiten C1.3 Werkexploratie C1.5 Netwerken	PO	N

Havo 4   Maatschappijleer 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Democratie *Praktische opdracht	SE	B	PO	N	1	C
Periode 2	Democratie *Toets hoofdstuk 1	SE	B	ST	J	1	C
Periode 3	Verzorgingsstaat *Toets hoofdstuk 3 *Praktische opdracht	SE	D	ST	J	1	C
				PO	N	1	C
Periode 4	Pluriforme samenleving *Toets hoofdstuk 4	SE	E	ST	J	1	C

Havo 5   Maatschappijleer 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Rechtsstaat *Praktische opdracht	SE	B	PO	N	1	C
Periode 2	Rechtsstaat *Toets hoofdstuk 2	SE	A/B	ST	J	1	C

Havo 4 Natuurkunde 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Beweging in beeld	CSE	C1.1, C1.2	ST	J	2	C
Periode 2	Elektriciteit	CSE	G1.1 t/m 1.3	ST	J	2	C
	Krachten	CSE	C1.3 t/m 1.5 + 2.1	ST	J	2	C
Periode 3	Trillingen	CSE	B1.1, B1.2, B1.5 E1.2, C1.2+ 1.3	ST	J	3	C
	Straling	CSE	B2.1 t/m 2.3	ST	J	3	C
Periode 4	SE Science-opdracht	SE	B3/E2/G2/F C2.1 + 2.2	PO	N	2	C
	Arbeid en energie	CSE	G1.2 + 1.5 I1, 2, 3	ST	J	4	C

Havo 5 Natuurkunde 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Voorkennis toets + Stoffen en materialen	CSE	Alle + D1.1 t/m 1.6 + G1.1	ST PO	J	2	C
	SE Science-opdracht	SE	B3/G2/D2/E2/F		N	1	C
Periode 2	Krachten in evenwicht	CSE	C1.3, 1.4, 1.6	ST	J	2	C
	Golven	CSE	B1.1, 1.2, 1.5	ST	J	2	C
Periode 3	Medische beeldvorming	CSE	B2.1, 2.3, 2.4	ST	J	2	C
	Zonnestelsel en heelal	CSE	E1	ST	J	2	C

HAVO 4 Nederlands 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Leesvaardigheid	CSE/SE	A	PO	N	1	C
Periode 2	Gedocumenteerd schrijven: de leerling schrijft een betoog/beschouwing over een bepaald onderwerp voor een specifiek publiek op basis van bronnen.	SE	C	PO	N	2	C
Periode 3	Mondelinge taalvaardigheid	SE	B/D	MO	N	2	C
Periode 4	Literatuur	SE	E	PO	N	2	C

HAVO 5 Nederlands 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Schrijfvaardigheid	SE	C,D	PO	J	1	C
Periode 2	Mondelinge Taalvaardigheid	SE	B,D	MO	N	1	C
Periode 3	Leesvaardigheid	CSE	A,D	PO	J	1	C
Periode 1 t/m 3	Literatuur	SE	E	MO/PO	N	1	C

HAVO 4 Scheikunde 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	Atoombouw Periodiek systeem Rekenen	CSE/SE	A – B– C– D	ST	J	1	C
Periode 2	Rekenen Moleculaire stoffen en koolwaterstoffen	CSE/SE	A – B– C	ST	J	2	C
Periode 3	Zouten Reactiekinetiek	CSE/SE	A – B – C	ST	J	2	C
	Eigen onderzoek (science)	CSE/SE	A	PO	N	1	C
Periode 4	Reactiekinetiek Oplossingen, zuren en basen	CSE/SE	A – B – C	ST	J	3	C

HAVO 5 Scheikunde 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	Industriële processen Biochemie	CSE/SE	C – D – E – F – G	ST	J	4	C
	Eigen onderzoek (science)	CSE/SE	A	PO	N	2	C
Periode 2	Brandstoffen en redox	CSE/SE	C – E – F – G	ST	J	4	C
Periode 3	Polymeren	CSE/SE	A – B – C – D – E – F – G	ST	J	4	C

HAVO 4   Wiskunde A 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	4HWISA1V Toets voorkennis H1 t/m 4	CSE/SE		ST	N	1	C
	4HWISA1T Tabellen en grafieken De statische cyclus (H1, 2)	CSE/SE	B1,2 C1,2,4 E1,2,4	ST	J	2	C
Periode 2	4HWISA2T Tabellen en grafieken De statische cyclus Lineaire verbanden (H1,2,3)	CSE/SE	B1,2 C1,2,3,4 E1,2,4	ST	J	3	C
Periode 3	4HWISA3T De statische cyclus Lineaire verbanden Handig tellen (H2,3,4)	CSE/SE	B3 C2,3,4 D E1,2,4	ST	J	4	C
Periode 4	4HWISA4T Lineaire verbanden Handig tellen Veranderingen Rekenregels en formules (H3,4,5,6)	CSE/SE	B1,2,3 C2,3,4 D	ST	J	5	C

Havo 5 Wiskunde A 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	5HWISA1T Rekenregels en formules Statistiek en beslissingen Exponentiële verbanden (H6,7,9)	CSE/SE	B1,2 C2,3,5 E3,4	ST	J	4	C
Periode 2	5HWISA2T Statistiek en beslissingen Exponentiële verbanden Statistiek gebruiken (H7,9,10)	CSE/SE	C2,5 E2,3,4	ST	J	5	C
Periode 3	5HWISA3T Exponentiële verbanden Statistiek gebruiken Formules en variabelen (H9,10,11)	CSE/SE	A3 B2 C1,2,3,4,5 E2,4	ST	J	6	C

Havo 4 Wiskunde B 2024–2025

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examineenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 4							
Periode 1	4HWISB1V Toets voorkennis H1 t/m 4 4HWISB1T Formules Grafieken en vergelijkingen Veranderingen (H1,2)	CSE/SE	B1,2 D1,2,3	ST	N J	1 3	C C
Periode 2	4HWISB2T Formules Grafieken en vergelijkingen Veranderingen Hoeken en afstanden (H1,2,3)	CSE/SE	B1,2 C1 D1,2,3	ST	J	3	C
Periode 3	4HWISB3T Veranderingen Hoeken en afstanden Werken met formules Machten (H2,3,4)	CSE/SE	A3 B1,2 C1 D1,2,3	ST	J	4	C
Periode 4	4HWISB4T Hoeken en afstanden Werken met formules Machten Exponenten en logaritmen De afgeleide functie (H3,4,5,6)	CSE/SE	A3 B1,2 C1 D3,4	ST	J	5	C

Havo 5 Wiskunde B 2025–2026

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling
Leerjaar 5							
Periode 1	5HWISB1T De afgeleide functie Lijnen en cirkels Goniometrie (H6,7,8,9)	CSE/SE	B1,4 C1,2 D3,4	ST	J	4	C
Periode 2	5HWISB2T Lijnen en cirkels Goniometrie Exponentiële en logaritmische verbanden Meetkundige berekeningen (H7,8,9,10)	CSE/SE	B1,2,3,4 C1,2	ST	J	5	C
Periode 3	5HWISB3T Exponentiële en logaritmische verbanden Meetkundige berekeningen Vervanden en functies (H9,10,11)	CSE/SE	B1,2,3 C1,2 D4	ST	J	6	C